

Mycoplasma bovis (M. bovis)

Sjukdomsalstrare

En liten cellväggslös bakterie, som tillhör mykoplasmerna. Lever och förökar sig hos nötkreatur, vanligast i luftvägarna. Känslig för värme, uttorkning, solljus och de vanligaste desinfektionsmedlen. Kan finnas kvar i miljön under fuktiga och svala förhållanden i flera månader. Utvecklar lätt resistens mot antibiotika.

Förekomst

Orsakar sjukdom hos nötkreatur över hela världen. Den upptäcktes för första gången i Finland 2012. Den förekommer vanligast på nötköttsproduktionsgårdar. Orsakar inte sjukdom hos människor.

Spridning

Smittan sprids oftast mellan besättningar via (asymtomatiska) bärardjur. Smitta kan också ske via fryst sperma eller sperma från en infekterad tjur. Dessutom kan brister i sjukdomsbekämpningen på anläggningen leda till smitta. Smittan sprids via noskontakt eller via droppsmitta från ett nötkreatur till ett annat. Mastitmjölken sprider smittan effektivt till andra kor och kalvar.

Riskfaktorer

Att köpa in djur från gårdar med okänd *M. bovis*-status är en betydande riskfaktor. Stora gårdar, inköp och djurkontakter med flera gårdar samt brister i smittskyddet ökar risken för smitta. Hög djurtäthet och andra faktorer som reducerar djurens immunförsvar bidrar till sjukdomsutbrott.

Inkubationstid

Sjukdomen kan vara latent i besättningen under längre tidsperioder. Ett asymtomatiskt smittbärande djur kan börja utsöndra bakterierna, t.ex. till följd av stress. Inkubationstiden är 2–6 dagar.

Sjukdomens utseende

Sjukdomens uppkomst och allvarlighet i en besättning varierar.

- Luftvägsinfektion, lunginflammation: ofta i kombination med andra virus och bakterier
- Ledinfektion, polyartrit
- Öroninfektion, mellanöroninflammation
- Ögoninfektion

M. bovis -smittan bekämpas i Finland

ETT upprätthåller *Mycoplasma bovis* -bekämpningsprogrammet för mjölk- och dikobesättningar

Inköp av djur från gårdar där statusen för *M. bovis* är okänd, är en betydande riskfaktor

Smittan sprids oftast mellan besättningar via (asymtomatiska) bärardjur

Gårdar som är berörda med nötdjurshandel bör ansluta sig till bekämpningsprogrammet och endast köpa nötkreatur från gårdar som tillhör bekämpningsprogrammet. Vid import av djur bör ETT:s riktlinjer följas.

- Juverinfektion
- Testikel- och blåskörtelinflammation
- Abort och minskad fertilitet

Symptom hos kalvar

Respiratoriska symptom är vanliga; feber, hosta, näsflöde, ökad andningsfrekvens, andningssvårigheter, aptitlöshet, tillväxthämning. Öroninfektion orsakar smärta och hängande i öronen. Ofta skakar kalven på huvudet och går med huvudet på sned. Ledinfektion är typiskt i flera leder och orsakar svår smärta, hälla och feber. Symtom på ögoninflammation varierar från lindrig ögonflöde och rödnad till grumling av ögat.

Symptom hos vuxna nötkreatur

Juverinflammation kan förekomma hos kvigor och kor i alla åldrar och i alla skeden av produktionssäsongen. Vanligtvis uppstår akut inflammation i ett eller flera juverdelar. Juvret svullnar kraftigt och mjölken förändras märkbart. Mjölproduktionen minskar drastiskt och återhämtar sig vanligtvis inte. Symptomen på artrit är samma som hos kalvar. Luftvägs- och ögoninfektioner kan förekomma. Inflammation i testiklarna eller blåskörteln hos tjurar orsakar försämrade spermie kvaliteten och fertilitetsproblem. Mykoplasma kan orsaka reducerad fertilitet och abort hos kor.

Terapi

Mycoplasma är resistent mot flera av de antibiotika, som används vanligen. Luftvägsinfektioner och artrit hos kalvar behandlas med antibiotika och analgetika. Kor med juverinfektion behandlas inte med antibiotika på grund av dålig prognos för läkning och bör snabbt isoleras från andra kor i besättningen och avlägsnas på grund av smittorisken. Inga effektiva vacciner finns tillgängliga

Diagnos

Provtagningen beror på symptomen. Prover tas från de symptomatiska nötkreaturen i form av svabbar eller mjölkprover. Döda djur eller deras organ kan skickas till Livsmedelsverket för undersökning. På gårdsnivå testas antikroppar mot *M. bovis* i mjölk- eller blodprov. Instruktioner för provtagning finns på ETT:s webbsida.

Mycoplasma bovis är en anmälspliktig sjukdom enligt lagsstiftningen

Riktlinjer för medicinering:

[Hoitosuositus mykoplasma-positiiviselle tilalle](#)